

ІНТЕРАКТИВНИЙ СЕМІНАР

«Виключення територій,
забруднених вибухонебезпечними
предметами, зі сфери сертифікації як
складова вимог FSC® стандарту
системи ведення лісового
господарства для України»

**Виявлення, відмежування,
розмінування і повернення до
використання лісокористувачами
територій, забруднених
вибухонебезпечними предметами**

Дмитро Карабчук, к.с.-г.н.,
ГО «ЛіС» (ForestCom), ПЗ «Розточчя»

22 жовтня 2024 р., м.Львів

Алгоритм дій керівників лісогосподарських підприємств при наявності територій ЗВНП

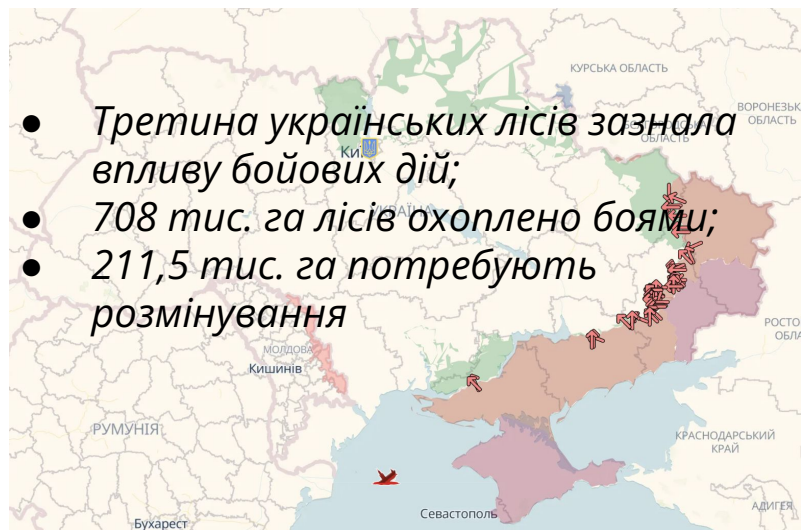
Представлений алгоритм дій базується на аналізі відповідей Міноборони і ДСНС та аналізу нормативно-правової бази

Мета презентації:

Надати чіткий алгоритм дій для забезпечення безпеки та дотримання законодавства

Що потрібно знати (2 мовні типи територій, ЗВНП):

- 1** - території забруднені/імовірно забруднені ВНП на підставі обстежень, повідомлень;
- 2** - території, що зазнали впливу ведення бойових дій (20 км лінія кордону + ЛБЗ)

Карта бойових дій: <https://deepstatemap.live>

**Процедура надання статусу
територій
забруднених/імовірно
забруднених ВВП
(при виявленні
вибухонебезпечних предметів)
(1)**

1 крок - Виявлення вибухонебезпечних предметів

Ознаки наявності вибухового пристрою:

- Наявність проводів, мотузок, ізоляційної стрічки
- Підозрілі звуки (пікання, цокання)
- Характерний запах
- Масляні плями на поверхні

Основні правила поведінки при виявленні ВВП:

1. Не наближатися та не торкатися
2. Зупинити роботи в районі виявлення
3. Зберігати спокій
4. Попередити інших про небезпеку
5. Відійти на безпечну відстань (не менше 100 м) тим же маршрутом
6. Позначити місце/територію
7. Повідомити керівництво/ДСНС/поліцію

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ
з надзвичайних ситуацій

ЩО ПОТРІБНО ЗНАТИ ПРО НЕБЕЗПЕКУ ВВП

 01 В жодному разі не торкайтеся та не пересувайте підозрілий предмет руками	 02 Позначте палицями (одегом, каменем тощо) місце, де знаходиться підозрілий предмет
 03 Попередьте про знахідку інших осіб поруч. Відведіть їх та відійдіть самі на безпечну відстань (не менше 100 метрів)	 04 Єдиним офіційним каналом повідомлень про виявлення підозрілих ВВП є ДЗВІНОК НА ЕКСТРЕНІ НОМЕРИ «101» або «102»
 05 Не користуйтеся телефонами або іншими засобами радіозв'язку ПОВЛИЗУ підозрілого предмета	 06 Не намагайтеся розібрати підозрілий предмет, витягти з нього вибухову речовину або детонатор
 07 ПОЛЯ, ЛІСИ, ВОДОЙМИ На небезпечну знахідку можна натрапити у неочікуваних місцях	 08 ГОРОДИ ТА РУЇНИ На небезпечну знахідку можна натрапити у неочікуваних місцях
 09 УДАР ТА СТРУС Активувати вибухонебезпечні предмети може навіть найменший зовнішній вплив:	 10 ТЕРТЯ ТА НАГРІВАННЯ Активувати вибухонебезпечні предмети може навіть найменший зовнішній вплив

Джерело:

<https://dsns.gov.ua/photo/shho-potribno-znati-pro-nebezpeku-vnp>

2 крок - Передача інформації відповідним органам

1. Телефонуйте:
 - ДСНС: 101
 - Поліція: 102
2. Визначіть та повідомте координати виявлених ВМП
3. Встановіть контакт із місцевою адміністрацією і в'ясніть відповідальний орган/особу (комісії з питань ТЕБ та НС, ДСНС тощо)

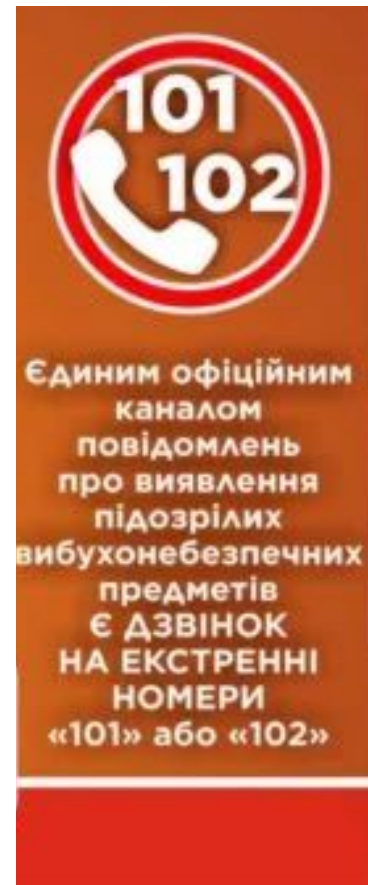

Фото:

<https://obcity.gov.ua/2022/08/01/dii-pri-viyavlenni-vibukhonebezpechnikh-predmetiv/>

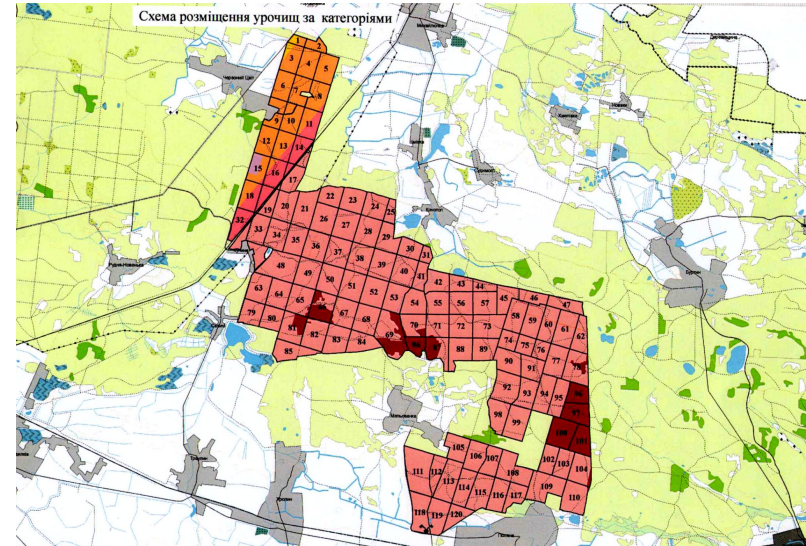
3 крок - Маркування територій

Проведення інструктажів:

- Загальні збори працівників
- Роз'яснення небезпеки та правил поведінки
- Навчання з розпізнавання ВВП

Картографування ЗВВП територій:

- Створення детальних карт небезпечних зон
- Розповсюдження карти серед працівників
- Регулярне оновлення інформації

Джерело:

<https://sheplis.com.ua/lisgosp/strukturni-pi-drozdili/lisnictva/malovanske-lisnictvo.html>

Важливість детального інформування місцевого населення

4 крок - Правила маркування небезпечних територій

Правила встановлення знаків мінної небезпеки:

- Висота встановлення: 1,0-1,25 м від землі
- Відстань від межі небезпечної території: 15-20 м
- Відстань між знаками: не більше 30 м
- Відстань від "Точки повороту": 5 м

Додаткові вимоги:

- Встановлення знаків на всіх можливих маршрутах підходу
- При великій площі - знаки кожні 15 метрів по периметру

Нормативна база для маркування (СОП 08.40/ДСНС, Постанова КМУ №372)

Фото із сайту: <https://forest.gov.ua>

5 крок - Моніторинг територій

Методи моніторингу:

- Регулярне патрулювання периметру
- Використання дронів для огляду території
- Встановлення камер спостереження (де можливо)

Взаємодія з ДСНС:

- Регулярні звіти про стан території
- Спільні перевірки

Ведення журналу моніторингу

6 крок - Розмінування

Процедура подання заявки на розмінування:

- Підготовка офіційного звернення до ЦПМД, ДСНС
- Надання всієї наявної інформації про ЗВНП
- Координація дій з місцевою владою
- Тендер
- Визначення Оператора з розмінування

Процес розмінування (лише в третій черзі):

- Прибуття спеціалістів Оператора
- Проведення робіт з розмінування
- Перевірка якості розмінування (ЦГР)

Отримання сертифікату про розмінування:

- Подача заявки до Центру протимінної діяльності - <https://ua-nmac.org/uk/about/>
- Інспектування території
- Видача сертифікату

7 крок - Розуміння правових наслідків

Права працівників:

- **Право на відмову від небезпечної роботи (ст. 6 ЗУ "Про охорону праці")**

Обов'язок працівників повідомляти про небезпечні ситуації

Кримінальна відповідальність керівників та осіб, на яких покладена відповідальність за дотримання охорони праці (тілесні ушкодження або загибель людей):

- **ст. 271 ККУ: до 7 років позбавлення волі**
- **ст. 367 ККУ: до 8 років позбавлення волі**

Фото:

<https://oppb.com.ua/news/kryminalna-vidpovidalnist-za-porushennya-trudovogo-zakonodavstva-hto-za-shcho-vidpovidaye>

Перелік основних законів та постанов:

- Кодекс цивільного захисту України
- ЗУ "Про протимінну діяльність в Україні"
- Постанова КМУ №11 від 09.01.2014
- Постанова КМУ №2294 від 11.12.1999
- Постанова КМУ №372 від 17.04.2019

Стандартні операційні процедури ДСНС (СОП 05.10, 08.10, 08.20, 08.40)

Офіційні ресурси (карти) територій, ЗВНП

1. Реєстр територій, забруднених/імовірно забруднених вибухонебезпечними предметами

- **Постанова КМУ від 7 червня 2024 р. № 740 «Деякі питання щодо створення, забезпечення функціонування та ведення реєстру територій, забруднених/імовірно забруднених вибухонебезпечними предметами»**
- **Реєстр на стадії створення (станом на 25 вересня 2024 року)**
- **Інформація стосовно початку функціонування Реєстру має бути оприлюднена на офіційному сайті ДСНС: <https://dsns.gov.ua/>**
- **Адміністратором реєстру є ДСНС**
- **Технічним адміністратором реєстру є “Центр гуманітарного розмінування” <https://mcgr.dsns.gov.ua/>**

1. Реєстр територій, забруднених/імовірно забруднених вибухонебезпечними предметами

Відомості до реєстру вносять уповноважені посадові особи:

- **Центру протимінної діяльності** (щодо результатів проведення нетехнічного обстеження або заходів гуманітарного розмінування операторами протимінної діяльності);
- **підрозділів центральних органів виконавчої влади**, які здійснюють заходи з гуманітарного розмінування (розмінування) та очищення територій від вибухонебезпечних предметів;
- **сільських, селищних, міських рад або військових чи військово-цивільних адміністрацій** (щодо земельних ділянок визнаних непридатними для використання через імовірну загрозу їх забруднення ВНП на підставі обстеження земельних ділянок державними інспекторами)

1. Реєстр територій, забруднених/імовірно забруднених вибухонебезпечними предметами

Включення території до реєстру:

- вся територія, що зазнала впливу ведення бойових дій **(2)**;
- територія, розміщена ближче ніж 20 кілометрів від державного кордону Російської Федерації, Білорусі і лінії бойового зіткнення **(2)** - її неможливо виключити
- на підставі нетехнічного обстеження території, що свідчить про забруднення/імовірне забруднення території ВВП **(1)**

1. Реєстр територій, забруднених/імовірно забруднених вибухонебезпечними предметами

Виключення території ЗВНП з реєстру:

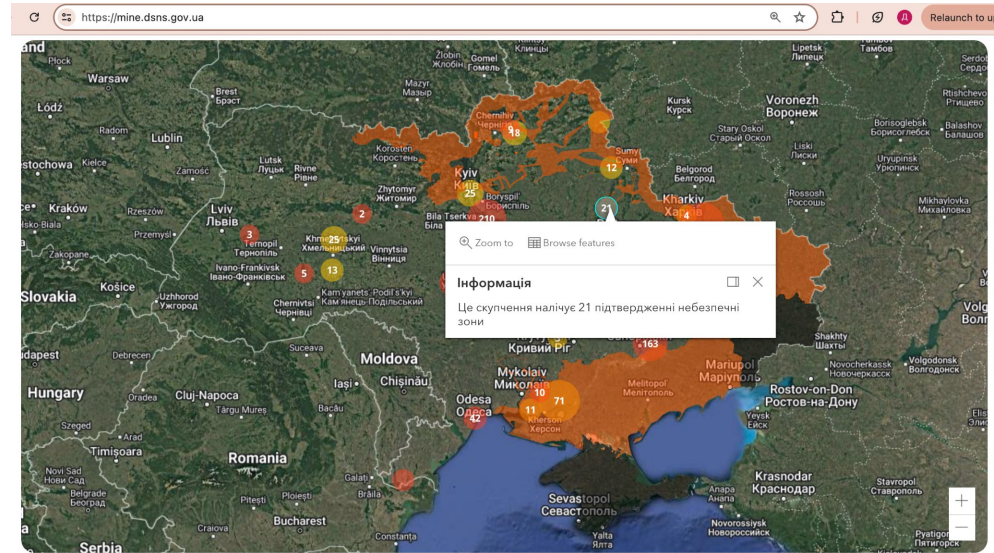
- здійснюють уповноважені посадові особи Центру протимінної діяльності
- територія забруднених/імовірно забруднених вибухонебезпечними предметами (1) - **після розмінування** (надання Сертифікатів)
- територія що зазнала впливу ведення бойових дій (2), виключається **за результатами первинного нетехнічного обстеження** (на підставі даних військових адміністрацій та органів місцевого самоврядування, супутникових даних, ортофотозйомки чи дослідження території засобами сканування у разі відсутності прямих чи непрямих доказів забруднення вибухонебезпечними предметами).

1. Реєстр територій, забруднених/імовірно забруднених вибухонебезпечними предметами

- **Інформація про стан територій, забруднених або розмінованих, надається за запитом власників чи користувачів землі**
- **Інформація з реєстру оприлюднюється у формі відкритих даних**
- **Підставами для внесення даних до реєстру є документи, подані через електронний кабінет, та інформація, отримана через електронну взаємодію**

2. Інтерактивна мапа територій, які потенційно можуть бути забруднені ВВП (мапа ДСНС)

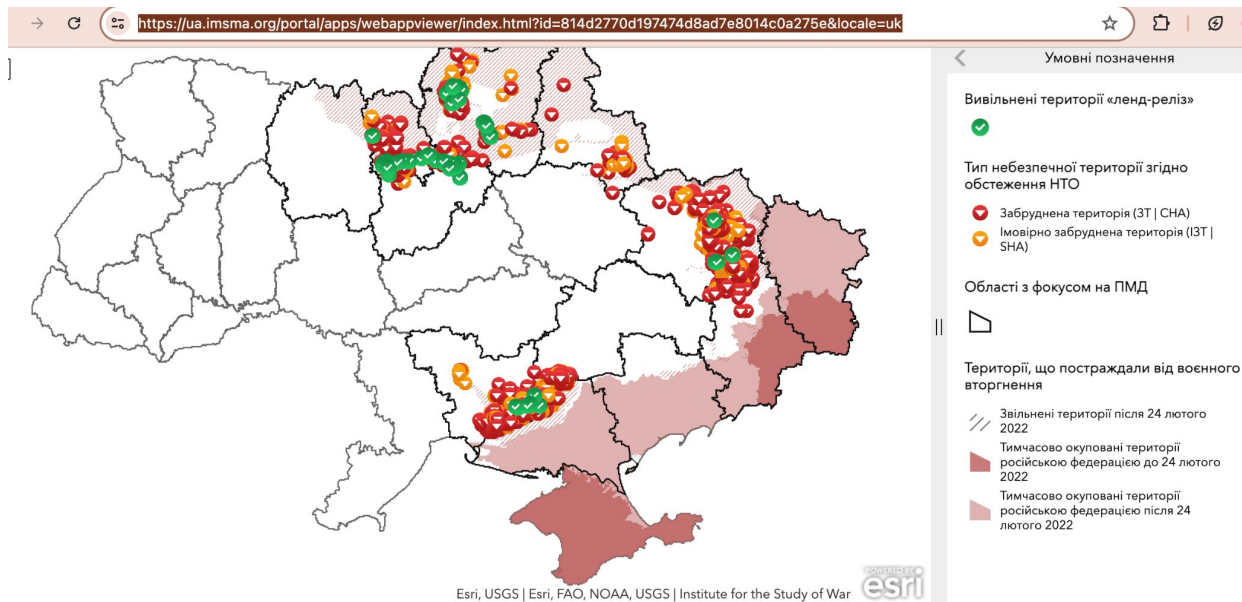
Встановлення територій, які віднесені до потенційно забруднених вибухонебезпечними предметами до моменту створення Реєстру

На цій мапі (<https://mine.dsns.gov.ua/>) відображуються місця, на яких вже виявлені або ймовірно знаходяться вибухонебезпечні предмети, та ступінь загрози від них – згідно наявної у ДСНС інформації (похибка локалізації становить до 30 м).

3. Інтерактивна карта виконання заходів гуманітарного розмінування (мапа Міноборони)

Ділянки, відображені на карті задокументовані та містять докази наявності забруднення. Інформація оновлюється за результатами наданих звітів операторами протимінної діяльності.

<https://ua.imsma.org/portal/apps/webappviewer/index.html?id=814d2770d197474d8ad7e8014c0a275e&locale=uk>

- З метою виключення територій, які зазначені у вказаних ресурсах як забруднені ВВП, пропонується надати зібрану у встановленому порядку необхідну інформацію адміністраторам вказаних ГІС систем про відсутність такого забруднення.

Ключові моменти алгоритму:

- Виявлення та повідомлення
- Інформування та маркування
- Моніторинг та розмінування
- Дотримання безпеки та законодавства

Контакти для додаткової інформації:

- Гаряча лінія ДСНС: **1545, 1536**
- Електронна пошта ДСНС: gromad@dsns.gov.ua
- Сайт ДСНС: <https://dsns.gov.ua/>
- Сайт Центру протимінної діяльності: <https://ua-nmac.org/uk/>
- Контакти місцевого підрозділу цивільного захисту

Роз'яснення щодо правового режиму меж території, забруднених вибухонебезпечними предметами

Для детальнішого ознайомлення з правовим режимом територій, забруднених вибухонебезпечними предметами, зіскануйте QR-код - >

або використайте лінк:

<https://forestcom.org.ua/news-post/clarification-legal-regime-boundaries-territory-contaminated-explosive-ordnance>

Дякую за увагу!

dmytro.karabchuk@forestcom.org.ua

**Підготовлено в межах проєкту «Боротьба з незаконними рубками в Україні»
за підтримки відділу міжнародних програм Лісової служби США**

ForestCom
for better nature and life